

Etik och Vetenskapsrådet

Vårt uppdrag från regeringen:

“...ta initiativ till att etiska frågor uppmärksammas i forskningssammanhang och att förmedla information om forskningsetiska frågor.”

Hur gör vi det?

- Etiska aspekter i ansökningar (en del av ansökans kvalitet)
- Våra bidragsvillkor
- Publikationen “God forskningssed”
- Seminarier, konferenser

Vad vi INTE gör:

- Etikprövning/godkännande av forskning
- Utreder oredlighet i forskning
- Ger rådgivning om enskilda etiska aspekter i forskning
- Utbildar studenter eller forskare

Etik i ansökan och finansiering

- [“Forska etiskt”](#) på webben – viktigt att ta del av vid ansökan
- Etiska överväganden är en obligatorisk del i våra ansökningar sedan länge – måste motiveras om ej relevant!
- Ska främja etisk medvetenhet hos forskarna, och forskarens etiska reflektion kring sin forskning
- Nytt format från 2022 – 2 delar i ansökan

[Start](#) / [Söka finansiering](#) / [Krav och villkor](#) / Forska etiskt

Forska etiskt

Det finns ett antal regelverk som du är skyldig att följa när du forskar. Innan du påbörjar din forskning ska du se till att du har de tillstånd och godkännanden som krävs. När du söker bidrag från Vetenskapsrådet ska du redovisa hur du planerar att hantera rättsliga krav liksom andra etiska aspekter av din forskning.

Redogör för etiska frågor som forskningen aktualiserar

I din ansökan till oss ska du reflektera över vilka etiska frågor som är aktuella i ditt projekt eller motsvarande. Du ska även redovisa hur du planerar att hantera etiska problem som kan uppstå. Mot bakgrund av de etiska frågor som du identifierar ska du motivera varför forskningen bör genomföras.

PDF / UTSKRIFT
Skriv ut

RELATERAT INNEHÅLL
[Rapporten God forskning](#)
[Etik i forskningen](#)

Viss forskning kräver godkännande eller tillstånd

Viss forskning får du bara genomföra om den har godkänts vid en etikprövning.

Etiskt godkännande av forskning som avser människor söker du hos [Etikprövningsmyndigheten](#), enligt etikprövningslagen (2003:460). Syftet med lagen är att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet vid forskning.

Etiskt godkännande för forskning som involverar djurförsök söker du hos [en regional djurförsöksetisk nämnd](#), enligt djurskyddslagen (2018:1192). Djurförsök får bara användas när det inte finns några alternativa metoder.

Beroende på vilken forskning du bedriver kan det finnas krav på andra godkännanden eller tillstånd. Det kan till exempel handla om forskning som innefattar

- användning av joniserande strålning
- genomförande av en klinisk prövning
- användande av humant material i en biobank
- användning av genetiska resurser eller tillhörande traditionell kunskap
- produkter med dubbla användningsområden
- hantering av personuppgifter.

Om du beviljas medel från Vetenskapsrådet har du som sökande ett ansvar för att de tillstånd och godkännanden som krävs finns när du påbörjar din forskning. Tillstånden ska inte skickas till oss om vi inte uttryckligen ber om det. Däremot ska du i din ansökan ange

Lagliga och formella krav

OVERSIKT OCH KONTROLL
BESKRIVANDE INFORMATION
FORSKNINGSBESKRIVNING
BUDGET OCH FORSKNINGSRESU...
PUBLIKATIONER
BILAGOR
MEDELSFÖRVALTARE
MEDVERKANDE
CV
REGISTRERA

Gå till sidorna **Översikt och kontroll** eller **Registrera** för att kontrollera att ingen obligatorisk information saknas i ansökan.

För frågor om innehåll i ansökan kontakta den finansiär du ansöker hos. För mer information om hur du fyller i din ansökan, se **Söka bidrag** i **användarstödet**.

Forskningsbeskrivning

Etiska aspekter: Lagliga och formella krav

Ange de specifika lagliga och formella krav som eventuellt är relevanta för din ansökan.

Forskningen omfattar djurförsök som kräver etiskt godkännande enligt djurskyddslagen (2018:1192) *

Ja

Välj det primära djurslag som omfattas av forskningen och specificera vidare i redogörelsen nedan *

Välj

Forskningen omfattar studier på människor och/eller biologiskt material från människor och kräver godkännande enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor *

Ja

Projektet är en läkemedelsprövning och/eller klinisk studie *

Välj

Forskningen omfattar behandling av personuppgifter enligt Dataskyddsförordningen *

Välj

Om du svarat Ja på någon eller flera av frågorna ovan, ska du här redogöra för hur du planerar att inhämta relevanta godkännanden och tillstånd innan projektet startar.

Oavsett om du svarat Ja eller Nej på frågorna ovan, ange om andra godkännanden eller tillstånd utöver de ovan utskrivna berör din ansökan.

Om inga godkännanden eller tillstånd är aktuella anger du det.

Redogörelse för godkännanden och tillstånd *

Maxlängd: 2000 tecken

File Edit Insert View Format Table

B I U S L

Font Family Font Sizes

- Våra forskare gör INTE en etisk prövning
- De bedömer om sökande förstår och hanterar rättsliga och formella krav på t ex tillstånd som forskningen medför.
- Kan bedömas i samband med **Genomförbarheten**
- Tillstånd behöver inte finnas vid söktillfället

Etiska överväganden

Etiska överväganden

Redovisa tydligt de etiska frågor som projektet (eller motsvarande) aktualiserar och redogör för hur de ska hanteras, enligt anvisningar i utlysningstexten. Om inga etiska överväganden finns, motivera detta.

[Läs mer om Redogörelse etiska överväganden](#)

- Hur förhåller sig dina frågeställningar och förväntade resultat till de etiska frågor som du identifierat?
- Vilka (direkta) risker (fysiska, psykiska eller integritetsrisker) utsätts forskningspersoner eller försöksdjur för?
- Vilka långsiktiga risker kan finnas med forskningen? Finns det en risk att forskningen kan komma att användas på ett sätt som är skadligt för djur, naturen/miljön, eller samhället (hela eller delar av det) i övrigt?
- Förväntas forskningen bidra till andra värden utöver kunskapsvinsten? I sådana fall, för vem?
- Hur väger du riskerna (särskilt de kortsiktiga) mot värdet (som ofta är mer långsiktig) av forskningen?

Redogörelse etiska överväganden *

Maxlängd: 4000 tecken

File Edit Insert View Format Table

B *I* U ~~S~~ I

Font Family Font Sizes A

- Våra granskare bedömer ocm forskaren på ett övertygande sätt reflekterat kring etiska frågeställningar som forskningen medför och om denna reflektion visar på en förståelse för forskningen och dess evt. konsekvenser.
- Kan beaktas som en del av Vetenskaplig kvalitet

Andra aspekter kring etik

- Forskning som genomförs (delvis) utomlands
  - Vilka krav och tillstånd behövs?
  - VR stödjer inte forskning som genomförs utomlands och som uppenbart inte skulle få tillstånd att utföras i Sverige.
- Oredlighet eller andra avvikelser från god forskningssed
  - Utredds av Npof eller lärosätet
  - Vetenskapsrådet kan agera vid fällande
- Bidragsvillkor:
  - Tillstånd, t ex från Etikprövningsmyndigheten, måste finnas när forskningen påbörjas
  - Forskningen måste följa god forskningssed

Publikationen “God forskningssed” är under revision

- Beräknas vara klar i slutet av 2023
- Skribent som bistår i arbetet är Jonas Åkerman, SU; också sekreterare i SUHF:s expertgrupp för etik.

We are revising Good Research Practice

A lot has happened in the research community since 2017. New government agencies with mandates relating to research ethics have been established, and a law relating to scientific misconduct has been passed. This means that some of the information in the publication Good Research Practice is no longer up-to-date.

We are now updating the contents, and are also taking this opportunity to revise the publication and include ethical dilemmas from different research fields. The new publication is expected to be ready in 2023.

[Read more about our work with the revised version](#)

